

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania T. S.A. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
z udziałem M. S.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 kwietnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 4 października 2022 r., sygn. akt III AUa 2126/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się 240 zł (dwieście czterdzieści złotych), wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c., tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 4 października 2022 r. w sprawie z odwołania T. S.A. w W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek, z udziałem M. S., oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 września 2021 r., którym zmieniono decyzję ZUS z dnia 19 lutego 2019 r. w ten sposób, że stwierdzono, że

M.S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 5 stycznia 2010 r. do 30 kwietnia 2010 r., od 5 maja 2010 r. do 25 lipca 2010 r., od 10 sierpnia 2010 r. do 29 października 2010 r., od 1 listopada 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. i od 3 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2011 r. jako pracownik u płatnika składek T. S.A. z siedzibą w W..

Powyższy wyrok został przez organ rentowy zaskarżony skargą kasacyjną w całości. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: 1) art. 627 k.c., przez błędną wykładnię polegającą na zastosowaniu powyższego przepisu mimo tego, że zawarte umowy nie miały charakteru umowy o dzieło; 2) art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1230 ze zm.; dalej: ustawa systemowa) w zw. z art. 22 § 1² k.p., przez błędną wykładnię polegającą na jego niezastosowaniu mimo tego, że ubezpieczony pracując na rzecz T. S.A. faktycznie wykonywał te same czynności, na tych samych zasadach jak pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę. Ponadto skarżący podniósł zarzut naruszenia przepisów postępowania: 1) art. 327¹ § 1 k.p.c., przez brak wskazania w uzasadnieniu czym różniła się praca ubezpieczonego od pracy osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w zakresie sposobu jej wykonywania; 2) art. 233 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, iż ubezpieczony pracował na podstawie umowy o dzieło w sytuacji, gdy inni pracownicy wykonywali te same czynności na podstawie umowy o pracę, dokonując w ten sposób nieuprawnionego podziału zatrudnionych przez T. S.A. osób, na pracowników i współpracowników.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania odwołującej się spółki oraz o zasądzenie od odwołującej się na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał wprawdzie na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powołał się jednakże na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że ubezpieczony tak samo jak pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę wykonywał pracę w zespole, bez którego nie byłby w stanie wykonać swojej pracy, korzystał ze

sprzętu T. S.A., wykonywał pracę pod nadzorem, nieprzerwanie, w miejscu i czasie wskazanym przez T. S.A., efekt pracy ubezpieczonego musiał odpowiadać standardom technicznym, jakościowym określonym przez T. S.A. Co prawda praca operatora dźwięku, kamery nosi pewne znamiona pracy twórczej, jednakże nie zmienia to faktu, iż obydwie grupy, pracownicy i współpracownicy wykonują swoją pracę w strukturze organizacyjnej stworzonej przez T. S.A., stosując się do reguł i standardów narzuconych przez T. S.A. Sąd Apelacyjny w ogóle nie wyjaśnił, dlaczego jedni operatorzy pracują na podstawie umowy o pracę, a inni na podstawie umowy o dzieło.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną płatnik składek wniósł o zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., mimo odwołania się do art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171).

Kierując się rozważaniami dokonany powyżej stwierdzić należy, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia warunków właściwych ani dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. ani też z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący nie powołuje i nie odnosi się do istotnego zagadnienia prawnego, które miałyby występować w sprawie.

Brak też w sprawie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Podnoszone przez skarżącego argumenty zmierzają w istocie do podważenia dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych.

W sprawie Sądy obu instancji stwierdziły, że sporne umowy należy uznać za umowy o dzieło. Podkreśliły, że za takim stanowiskiem przemawia to, że brak jest elementu podporządkowania co do sposobu świadczenia pracy, ubezpieczony mógł sam kształtować swój czas pracy, wynagrodzenie było uzależnione od wykonania dzieła, jego akceptacji przez T. S.A. oraz różnych stawek określonych w kosztorysach audycji, ubezpieczony nie otrzymywał wynagrodzenia za gotowość do świadczenia pracy, realizatorzy dźwięku, w tym ubezpieczony, w spornych okresach wykonywali pracę twórczą oraz samodzielnie decydowali o sposobie wykonania tej pracy, jak również możliwość wykonywania dodatkowych zajęć na rzecz innych podmiotów konkurencyjnych. Sąd drugiej instancji podkreślił także, że w łączących strony stosunkach prawnych występowały cechy niedopuszczalne przy umowach o pracę - prawo odmowy przystąpienia do danego zadania.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że jeżeli umowa ma cechy umowy o pracę oraz umowy cywilnej, to decyduje ustalenie, które cechy przeważają (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2023 r., II USK 270/22, LEX nr 3580369 i powołane w nim orzecznictwo).

W konsekwencji twierdzenia skarżącego, że wykonywana przez ubezpieczonego praca tożsama była z pracą innych osób zatrudnionych w ramach stosunku pracy nie mają poparcia w ustalonym stanie faktycznym, który nie może być podważany na etapie kasacyjnym ze względu na związanie Sądu Najwyższego ustaleniami stanu faktycznego, na którym oparto zaskarżony wyrok (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[a!]

